

Hoger
Algemeen
Voortgezet
Onderwijs

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr. 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.

3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.

5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

- 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
- 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
- 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
- 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
- 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
- 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

5 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

6 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

7 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

8 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen. Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur. De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

N.B.: Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regel

Voor het examen economie 1 HAVO kunnen maximaal 57 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is verder de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken. Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van drie punten voor het hele examen.

4 Beoordelingsmodel

Antwoorden

Deel-
scores

Opmerking

Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.

Opgave 1

Maximumscore 2

1 gelijk

Uit de verklaring moet blijken dat in 2001 de instroom gelijk is aan de uitstroom.

Maximumscore 2

2 nee

Uit de verklaring moet blijken dat er alleen iets over de verandering van de werkloosheid kan worden gezegd.

Maximumscore 2

3 een economische opleving

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

Een verklaring waaruit blijkt dat steeds minder mensen hun baan kwijt raken en steeds meer werklozen een baan vinden (hetgeen wijst op een groeiende productie).

Opgave 2

Maximumscore 2

- 4 bij (1) verhoging
bij (2) aantrekkelijker
bij (3) de vraag naar
bij (4) apprecieerde

Opmerking

Uitsluitend 2 of 0 punten toekennen.

Maximumscore 2

5 Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat door de koersstijging van de dollar de inkoop prijs van de elektronica producten in euro's stijgt (terwijl de verkoopprijs niet verandert).

Maximumscore 2

6 Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat door de koersstijging van de dollar de prijs van de fotomaterialen voor de Amerikaanse afnemer daalt, waardoor de vraag kan toenemen.

Opgave 3

Maximumscore 2

- 7 • ruilmiddel / betaalmiddel
• rekenmiddel

Maximumscore 1

8 In het kwartaal 2001-4 is 8 miljard euro meer op spaarrekeningen gestort dan opgenomen.

Maximumscore 2

- 9 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat bij een afnemend consumentenvertrouwen de bestedingen teruglopen en het geld op een spaarrekening wordt gezet.

Maximumscore 1

- 10 uitspraak 4

Opgave 4**Maximumscore 3**

- 11 uitspraak 1 juist
uitspraak 2 onjuist
uitspraak 3 juist

Maximumscore 1

- 12 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat Bas een eng welvaartsbegrip hanteert zodat de niet-materiële aspecten niet worden meegewogen.

Maximumscore 1

- 13 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat Anita een ruim welvaartsbegrip hanteert en de niet-materiële aspecten zwaarder laat wegen.

Opgave 5**Maximumscore 2**

- 14 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
- $TK = € 20 \times 500 + € 100.000 = € 110.000$
 - $TO = € 180 \times 500 = € 90.000$
 - subsidie: $€ 110.000 - € 90.000 = € 20.000$

11**Maximumscore 2**

- 15 TK1

Maximumscore 2

- 16 nee
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat bij 700 leden de totale kosten groter zijn dan de totale opbrengsten.

Opmerkingen

- Ook goed rekenen als de toelichting in de vorm van een berekening is gegeven.
- Ook goed rekenen indien bij vraag 15 een andere totale kostenlijn dan TK1 is gekozen en bij vraag 16 het antwoord daarop consequent aansluit.

Opgave 6**Maximumscore 1**

- 17 budgetonderzoek

Maximumscore 2

- 18 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
$$\frac{108 \times 18 + 105 \times 6 + 116 \times 34 + 107 \times 22 + 104 \times 20}{100} = 109,5$$

Opmerking

Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

Maximumscore 2

- 19 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
 $1,13 \times \text{€ } 3.000 = \text{€ } 3.390$

Opmerking

Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

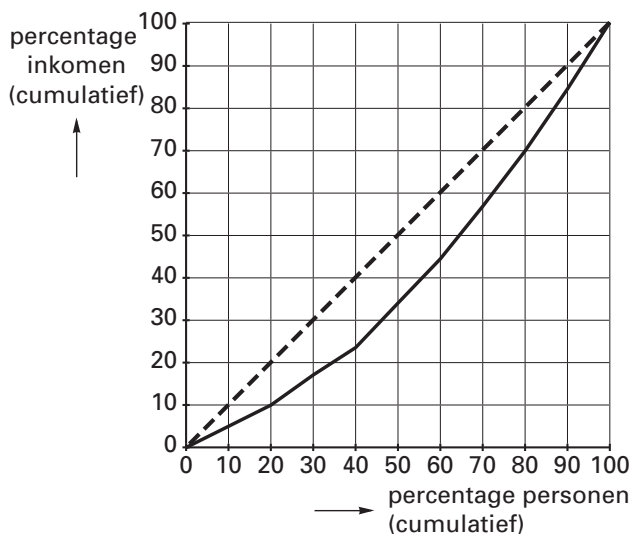
Maximumscore 2

- 20 goedkoper
Uit de verklaring moet blijken dat volgens tabel 2 het prijsniveau van de categorie 'restaurant' in Portugal lager is dan in Nederland.

Opgave 7

Maximumscore 4

21

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

inkomens'groepen' van laag naar hoog inkomen	bedrag	%	cumulatief
Mieke (20%)	150	10	10%
Maike (20%)	225	15	25%
Elke (20%)	300	20	45%
Fleur (20%)	375	25	70%
Mariël (20%)	450	30	100%
totaal	1.500		

- Voor de juiste volgorde van de 20%-groepen 1
- Voor de juiste inkomenspercentages per 20%-groep 1
- Voor de juiste cumulatie 1
- Voor de juiste tekening 1

Maximumscore 3

- 22 uitspraak 1 onjuist
 uitspraak 2 juist
 uitspraak 3 onjuist

Opgave 8

Maximumscore 1

- 23 uit het feit dat het aandeel van de rijksuitgaven in het nationale product is afgenomen

Maximumscore 2

- 24 Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$\frac{37,0 + 19,1 + 5,6}{129,6} \times 100\% = 47,6\%$$

Opmerking
 Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

Maximumscore 2

- 25 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat met indirecte belastingen (rechtstreeks) de prijzen beïnvloed worden en daarmee de richting / omvang van de consumptie.

Maximumscore 2

- 26 bij (1) indirecte
bij (2) zwaarder
bij (3) denivellerende

Opmerking

Uitsluitend 2 of 0 punten toekennen.

Opgave 9**Maximumscore 2**

- 27 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
 $0,6 \times 40 \text{ miljoen} \times \$ 25 = \$ 600 \text{ miljoen}$

Indien 0,6 in de berekening ontbreekt

-1

Maximumscore 2

- 28 bij (1) naar links
bij (2) niet

Maximumscore 3

- 29 uitspraak 1 juist
uitspraak 2 onjuist
uitspraak 3 onjuist
uitspraak 4 juist

Voor elke fout

-1

inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma Wolf of vul de scores in op de optisch leesbare formulieren.
Zend de gegevens uiterlijk op 1 juni naar de Citogroep.

Einde